

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ս.

Ո՛վ իմ Աստուածս, դուն խոցեցիր զիս սէրով
 Եւ խոցուածքը քրքրբոռուն է տակաւին,
 Ո՛վ իմ Աստուածս, դուն խոցեցիր զիս սէրով:

Ո՛վ իմ Աստուածս, զիս քու երկիւղդ հարուածեց
 Եւ հոն է դեռ այրուցքը որ կը կոսայ,
 Ո՛վ իմ Աստուածս, զիս քու երկիւղդ հարուածեց:

Ո՛վ իմ Աստուածս, գիտցայ՝ գձուձ է ամէն ինչ
 Եւ քու փառքդ իմ անձիս մէջ է հաստատուած,
 Ո՛վ իմ Աստուածս, գիտցայ՝ գձուձ է ամէն ինչ:

Թաղէ՛ հոգիս հեղեղին մէջ Գիւնիիդ,
 Հաստատէ՛ կեանքս Հացովք քու սեղանիդ,
 Թաղէ՛ հոգիս հեղեղին մէջ Գիւնիիդ:

Ահա՛ւասիկ իմ արիւնս՝ զոր չեմ քափած,
 Ահա՛ մարմինս՝ որ արժանի չէ ցաւի,
 Ահա՛ւասիկ իմ արիւնս՝ զոր չեմ քափած:

Ահա՛ նակասս՝ որ կարմրիլ կ'ըցաւ լոկ,
 Պատուանդանին համար ոտքիդ պաշտելի,
 Ահա՛ նակասս՝ որ կարմրիլ կ'ըցաւ լոկ:

Ահա՛ւասիկ ձեռներս՝ որ չեն աշխատած,
 Անգիտ խոնկին ու կրակներուն համար վառ,
 Ահա՛ւասիկ ձեռներս՝ որ չեն աշխատած:

Ահա՛ իմ սիրս՝ որ զուր է միայն բաբախած,
 Գողգոթայի փուշերովք տրոփելու,
 Ահա՛ իմ սիրս՝ որ զուր է միայն բաբախած:

Ահա՛ ոտներս՝ իբր նամբորդներ նանքամիս,
 Քու շրջապատի աղաղակին վազելու,
 Ահա՛ ոտներս՝ իբր նամբորդներ նանքամիս:

Ահա՛ իմ ձայնս, շրջունջ անցնորհ ու պատիւ,
 Ապաւառի ըսգըտանքին համար բիւր,
 Ահա՛ իմ ձայնս, շրջունջ անցնորհ ու պատիւ:

Ահա՛ աչքես, լուսասունք վրիպանքի,
Շիջանելու արցունքներովն աղօթքի,
Ահա՛ աչքես, լուսասունք վրիպանքի:

Աւա՛ղ, ո՛վ Դու, Աստուած նուէրի՝ ներումի,
Ո՛րն է բովէր իմ ապերախս հոգիին,
Աւա՛ղ, ո՛վ Դու, Աստուած նուէրի, ներումի,

Աստուած անի եւ Դու Աստուած սրբութեան
Աւա՛ղ, այս սեւ անդունդը իմ ոնիրին,
Աստուած անի եւ Դու Աստուած սրբութեան,

Աստուած խինդի, երանութեան, անդորրի,
Բոլոր վախերս, չրգիսանքներս բոլոր,
Աստուած խինդի, երանութեան, անդորրի,

Այս բոլո՛ւրը, այս բոլո՛ւրը Դու գիտես,
Եւ թէ՛ ո՛չ ոք աւելի խեղճ է քան զիս,
Այս բոլո՛ւրը, այս բոլո՛ւրը Դու գիտես:

Ինչ որ ունիմ սակայն, Աստուածս, կուտամ քեզ:

Բ.

Մարիամ մայրս կ'ուզեմ միայն ես սիրել.
Պատուէրներ են միւս սէրերը բոլոր,
Մայրս լոկ զանոնք, որքան ըլլան կարեւոր,
Կարող է զինք սիրող արտից մէջ վառել:

Ներա՛ համար պէտք է սիրեմ քեցամին,
Անո՛վ է որ ես այս զոհը ուխտեցի,
Երբ խնդրեցի իրմէն ներեց նէ ինծի
Ծառայութեան խանդն, հեղութիւնը արտին:

Երբ դեռ սրկար էի ու չար աւելի,
Թոյլ ձեռներով, համբաներէն աչքս խնայած,
Նէ սորվեցուց աչքես խոնարհ, ձեռնամած՝
Ինծի խօսքեր՝ որ կը տանին պաշտումի:

Անո՛վ է որ ընտրեցի այս ցաւեր ծով,
Իրե՛ն համար ունիմ սիրս մէջ վշտաց Հինգ.
Դէպ ի խաչերն ու խարբալներն ամէն հիգ՝
Երբ ոգեցի զինք՝ պնդեց մէջքս անոնցմով:

Մարիամ մօրս վրայ լոկ խորհիլ կ'ուզեմ ես,
 Իմաստութեան արքոյ, ներման ակ աննեմգ,
 Եւ Ֆրանսայի մայր՝ ուսկից մենք կ'ըստասենք
 Հայրենիքի պատիւն՝ այնքան ուժգնապէս:

Մարիամ Անբիծ, սէր իսկուհի՝ երկնասուր,
 Պսուղ հաւասքի անկեղծաւոր եւ աշխոյժ,
 Բարին կ'ընեմ միշտ՝ սիրելով ըզբեզ յոյժ,
 Ձեզ սիրելով միակ սիրով, Երկնից Դուռ:

Գ.

1

Իմ Աստուածքս ըսաւ ինձ. — Պէտք է սիրել զիս, որդեակ,
 Կը տեսնես կողս խոցուած, սիրս՝ որ կ'արիւնի, կ'նանանչէ,
 Եւ իմ ոտներս վիրաւոր՝ զորս Մագդաղէն կը քրջէ
 Արցունքներով, բազուկներս ցաւագին բեռին տակ

Քու մեղքերուդ, եւ ձեռներս: Եւ կը տեսնես դու խաչն այն,
 Գամերն, ըսպունգն ու լեղին. եւ ամէն ինչ քեզ կ'ըսէ՝
 Այս աշխարհի վրայ դառն՝ ուր տիրող լոկ միտն է՝
 Սիրել միայն իմ Մարմինս, իմ Արիւնս, իմ խօսքս ու ձայն:

Զըսիրեցի՞ ես ըզբեզ մինչեւ ի մահ ինքս իսկի,
 Ո՛վ իմ եղբայրքս ի Հայր, ո՛վ իմ որդիս ի Հոգին,
 Զըկըրեցի՞ չարչարանք, որ համաձայն էր Գիրքին:

Զընեծեցի՞ ես ալ քու անձկութիւններդ օրհասի,
 Զըֆրսնեցա՞յ միթէ ես գիշերներուդ փրքը ջերմ,
 Ո՛վ ողբալի բարեկամ, որ կը փնտնես քէ ո՛ւր եմ:

2

Ես պատասխան ըրի. — Տէ՛ր, Դուն հոգիէ՛ս խօսեցար,
 Ճի՛շտ է որ քեզ կը փնտնեմ ու չեմ գտներ ես ըզբեզ:
 Սակայն սիրել զքեզ... Ա՛հ, տե՛ս, ո՛րքան ո՛րքան ցածն եմ ես,
 Ձեզ՝ որուն սէրն իբրեւ բոց կը բարձրանայ անդադար:

Խաղաղութեան աղբիւր՝ զոր կ'ուզէ ամէն ծարախ,
 Աւա՛ղ, քչիկ մը տեսիւ տեսնուր պայքարներս բոլոր:
 Պատե՛լ պիտի յանդգնի՞մ քայլերուդ հետքն անմոլոր
 Այս ծունկերով՝ արիւնած պիղծ սողումէ մը կաւի:

Եւ սակայն զքեզ կը փնտնեմ խաղաղութեամբ մ'ընդերկար,
 Կ'ուզէի որ գէթ ըստուերդ իմ ամօքըս ծածկէր,
 Բայց դու չունիս ստուեր, ո՛վ դուն՝ որուն սէրը կ'ելլէ վեր:

Ո՛վ դուն աղբիւր խաղաղ, դառն՝ լոկ սիրտերուն սիրահար՝
 Զորս գեհեներին կը մասնէ. ո՛վ դուն՝ որ լոյս ես ի բնէ,
 Բայց ո՛չ աչիւն՝ կոպն ուն ծանր համբոյր մը կը բռնէ:

3

Պէ՛sf է սիրել զիս, զի ես տեղեկանն եմ Համբոյր,
 Ես այն կոպն եմ, շուրթն եմ այն, ո՛վ սիրելի դու հիւանդ,
 Որու մասին կը խօսիս, եւ այն տենող մանաւանդ՝
 Որ արդ ըզբեզ կը խռովէ՝ ե՛ս եմ ընդմիտ: Պէ՛sf է դիր

Այո՛, սիրես զիս, իմ սէս կը բարձրանայ վեր անքիւր,
 Հոն՝ ուր քու խեղճ սէրդ այծի մագրոյցիլ բնաւ չի կրնար.
 Պիտի տանի ան ըզբեզ, ինչպէս արծիւն իր հագար,
 Դէպ ծոքիներն՝ զորս երկինքը կ'ոռոգէ սիրաբոյր:

Ո՛ր իմ երկինքըս պայծառ, լուսնեակիս մէջ աչերդ այդ,
 Ո՛ր այդ մահինը լոյսի եւ ջրի, մէզի մէջ անգայս,
 Անմեղութիւնն այդ ամբողջ, հանգստաւանն այդ բոլոր:

Սիրէ՛ զիս: Այս զոյգ բառերն իմ խօսքես եմ գերագոյն,
 Կրնամ կամիլ վասնզի իբրեւ Աստուծոյ մեծահօգօր,
 Բայց նախ կ'ուզեմ կարենալ, այո՛, որ զիս սիրես դուն:

4

— Տէ՛ր, շա՛տ է այդ: Ըսուգիւ չեմ ժրսեր: Զո՞վ սիրել: Զե՞զ:
 Օ՛հ, ո՛չ: Կ'դողամ, չեմ ժրսեր: Օ՛հ, եզ սիրել չեմ ժրսեր:
 Զեմ ուզեր ես: Անարժան եմ: Դուն, անհուն Վարդը, Տէ՛ր,
 Սիրոյ այն ջինջ հովերուն, ո՛վ դուք բոլոր սրտերն հեզ

Ողջ սուրբերուն, ո՛վ դուն որ նախանձոսը եղած ես
 Իսրայէլի, Դուն ըզգաս մեղուն ես որ կը քառի
 Անմեղութեամբ կիսափակ միակ ծաղկի մը կասարի,
 Ինչ, ե՞ս, ե՞ս զեզ կարենամ սիրել: Խե՞նդ ես իսկապէս^(*),

Հայր եւ Որդի եւ Հոգի: Ես մեղաւորս, այս վաթարն,
 Այս գոռոզն՝ որ իբր իր գործ՝ կ'ընէ չարիք անդադար,
 Զգայարանքին մէջ իր ողջ՝ հոտի, հպումի, նաւակին,

Աչք, ականջի, իր ամբողջ էութեան մէջ — ա՛հ, բնաւին
 Իր յոյսին մէջ եւ բոլոր խղճախայթին մէջ — ունի
 Լոկ գգուանքի մ'ըզմայլանքն՝ ուր Ադամն հին կը բորնկի:

(*) Սուրբ Օգոստինոս:

5

— Պէտք է սիրել զիս: Ես եմ այն խեղդերն՝ զորս յիշեցիր.
Ես նոր Ս.դամն եմ, այն որ կ'ուսէ, զիսցիր դու, հին մարդն,
Ես եմ Հրոմմո, եմ Բարիզդ, ես եմ Սողոմոն, եմ ըՍպարսն,
Ս.դամսի մը պէս՝ նետուած խաներու վրայ փսմնալի:

Իմ սէրըս այն կրակն է որ կը լափէ մէջն բոցին իր
Յաւէտ յիմար միսն ամէն եւ բուրումի մը նրման
Կը ցնդէ զայն — ջրհեղեղն է որ յորձին մէջ լըման
Կը խեղդէ սերմը չարին՝ զոր կ'ընէի ցան ու ցիր:

Որպէսզի որ մը խաչն՝ ուր կը մեռնիմ ես՝ սնկըւէր,
Եւ որպէսզի բարութեան մէկ հըրաւեովն ահազգած
Ունենայի զեղ or մ'ինձ, սարսըռագին ու նուաճուած:

Սիրէ՛: Ելի՛ր գիշերէդ: Սիրէ՛: Հոգի խեղն, անսէր,
Այս է եղած իմ խորհուրդս յաւիտեանէն իսկ ի վեր,
Որ դու պարսիս սիրել զիս, զիս միայն որ եմ մընացած:

6

— Տէ՛ր, կը վախնամ: Կը դողայ մէջս բովանդակ իմ հոգին.
Ես կը տեսնեմ, կ'ըզգամ որ պէտք է սիրել քեզ: Սակայն
Ինչպէս պիտի ընեմ զիս, ո՞վ Ս.սուած, եւ սիրական,
Ո՞վ Ս.դարոյթ՝ որմէ յոյժ պարկետ մարդիկ կ'երկնչին:

Այո՛, ի՞նչպէս: Զի անա կը շարժքիկի այն կամարն՝
Ուր իմ սիրքս իր քաղումը կը բըրէր կամովին,
Անա փլչիլն ես կ'ըզգամ հաստատութեան՝ իմ գլխին.
Քե՛զ կ'ըսեմ, — ո՞րն է քեզմէ ինծի բերող ճանապարհն:

Երկարէ՛ ձեռքդ ինծի որ վերցընել կարենամ
Այս մարմինը կըկըզած, նաեւ հիւանդ այս հոգին:
Սակայն երբեք ընդունիլ ողջագուրանքն երկնային՝

Կարելի՞ է: Կրնամ բնաւ վերագտնել or մը զայն
Քու ծոցիդ մէջ ու նաեւ արտիդ վրայ որ եղաւ մեր
Տեղն՝ ուր գըլուխն հանգչեցաւ առաքեալին սիրաջեր:

7

— Անեղձ, եթէ դուն ուզես արժանանալ, իմ որդի.
Անա՛: Թող որ գնայ արտիդ ջրհեղեղնը տարսամ
Դէպ ի բացուած բազուկներն եկեղեցւոյն սիրական,
Ինչպէս պիծակը՝ փոքրած շուշանին է կը քոչի:

Դուն եկուր փոքր ականջիս: Թափե՛ դու հոն ծայրալիք
 Խոնարհութիւնն՝ որ պտուղն է սրբացութեան մ'անվեհեր:
 Ըսէ՛ ինծի ամէն բան, չլլան կրկնուած սէգ խօսքեր,
 Ու նուիրէ ինձ փնջիկը զոչումի մը հասցնօք:

Ապա պարզմիս համարձակ՝ իմ սեղանիս մօտեցիր,
 Պիտի օրհնեմ զեզ այնտեղ եւ հաւով մը հեծածիր՝
 Որուն ներկայ լսկ պիտի ըլլայ հեծեակն իսկ սիրուն,

Եւ դու պիտի խմես Գինին այգիին՝ որ չի օրջիր,
 Որուն ոյծը եւ որուն փաղցրութիւնն ու բարութիւն
 Անմահութեան մէջ պիտի ծրլեցընեն փու արիւն:

* * *

Յետոյ, զընա՛: Պահէ՛ դու պարզ հաւատք մ'այս խորհուրդին
 Սիրոյ՝ որու միջոցով մտածիմք, բանդ եմ նոյն ասեմ.
 Եւ մանաւանդ եկուր ստէպ իմ ճանքս մէջ, որ մօտէն
 Պապական անցնող Գինիին հոն մասնակցիս դու ինքնին:

Հացին՝ առանց որուն կեանքը խաբկանք մ'է խօլական,
 Աղօթելու հոն իմ Հօր, աղերսելու եւ իմ մօր,
 Որ քեզ շնորհուի երկրի վրայ՝ ուր դու կ'ապրիս իբր ամուր՝
 Ըլլալ գաղութին անմըռունչ՝ որ կուտայ իր բուրդն անգամ.

Ըլլալ մանուկը հագած անմեղութիւնն ու կըսաւ,
 Մոռնալ փու խեղճ անձին-սէր, փու էութիւնը բընաւ,
 Եւ վերջապէս սակաւիկ մը գէթ ըլլալ ինծի պէս,

Ինծի՝ որ երբ կ'իշխէին Հերովդէսն այն ու Պիղատ,
 Ու կ'ապրէին երբ Յուդա, Պետրոս, — եղայ նըման քեզ,
 Որ եւ ինքս ալ չարչարուիմ, մեռնիմ մահով մ'ապիրաս:

* * *

Եւ անպատում բերկրանքով փաղցր ու անոյշ այնքան դեռ
 Այս պարսփերուն մէջ եռանդդ վարձատրելու համար եւ
 Հող-երկրի վրայ պիտի համեսեւել ճամ խայրիփս քեզ,
 Անդորրութիւն սրտի, սէր աղփատութեան, երեկներն

Իմ միտքի՝ ուր կը բացուի հոգին ամբողջ յոյսին սեռն,
 Եւ կը հաւտայ, ըստ խոսմանս, խմել բաժակէն անըստառ,
 Երբ լուսինը կը սահի երկինքի մէջ սիրավառ,
 Երբ կը հնչեն աղօթքի վարդափրփր, մոռալ զանգերն,

Ըսպասելով համբարձումն իմ լոյսերուս մէջն անեւջ
 Եւ արթնութիւնն անվախճան իմ զըբալիր արտիս մէջ,
 Նըւագները ներդառնակ գովեսներուս յաւիտեան,

Եւ գիտութիւնն, ըզմայլանք հոգիին յարատեւ,
 Ըլլալ իմ մէջս՝ հանելի հանանչմանց մէջ մեհարեւ
 Քու, եւ հուսկ իմ, ցաւերուն՝ զորս սիրէի եւ ա՛յնքան:

8

— Ա՛հ, ի՞նչ ունիմ, Տէ՛ր: Աւա՛ղ, աչխ արցունքով անա լիք
 Ուրախութեան մ'անսովոր. եւ քու ձայնըդ ապաքէն
 Ինձ կը բերէ թէ՛ բարիք եւ թէ՛ չարիք նոյն ասեմ,
 Նոյն հրապոյրներն ունի ան՝ ըլլայ չարիք թէ բարիք:

Կը խնդամ եւ, կուլամ եւ, իբր թէ ըլլար սրափողէ
 Արձագանգուած զինակոյ ռազմադաշտի մը՝ ուրեղ
 Վահանաբարձ հրեշտակներ կ'սեսնեմ ներմակ, կապագեղ,
 Եւ այս փողը զիս նըպարս տագնապներով կ'ապշուպէ:

Հոգեզմայլումն ունիմ եւ եւ զարհուրանքն ընտրածի:
 Գիտեմ թէ դու զըբաժ եւ, թէ եւ ինքս եմ անարժան,
 Ա՛հ, ի՞նչ նիգ, բայց ի՛նչ նըրայրք: Նայէ՛ ուրեմն արդ ինձի՝

Լեցուն խոնարհ աղօթքով, երբ դեռ խըռովք մ'անսահման
 Կը պղտորէ յոյսն այն՝ զոր յայտնեց ինձ ձայնըդ վըսեմ.
 Եւ կը տեսչամ եւ դողով:

9

— Ո՛վ խեղճ հոգի, զա՛յդ կ'ուզեմ:

Թրգմ. ԳԵՏ

PAUL VERLAINE

